

Pers en Voorlichting

Gerecht van de Europese Unie
PERSCOMMUNIQUÉ nr. 184/18
Luxemburg, 26 november 2018

Arrest in zaak T-458/17
Shindler e.a / Raad van de Europese Unie

Brexit - Dertien Britse burgers die in andere lidstaten van de Unie dan het Verenigd Koninkrijk verblijven, hebben een verzoek ingediend tot nietigverklaring van het besluit dat machtiging verleent tot het openen van de brexit-onderhandelingen: dit verzoek is niet-ontvankelijk

Het Gerecht oordeelt dat het bestreden besluit geen gevolgen heeft voor de rechtspositie van de Britse burgers die het beroep hebben ingesteld

Dertien Britse burgers die in andere lidstaten dan het Verenigd Koninkrijk verblijven, verzoeken het Gerecht van de Europese Unie het besluit van de Raad van de Europese Unie dat machtiging verleent tot het openen van de brexit-onderhandelingen, nietig te verklaren.

Verzoekers voeren aan dat zij, als geëxpatrieerden, hun stemrecht niet hebben kunnen uitoefenen bij het referendum, dat het bestreden besluit rechtstreekse gevolgen heeft voor de rechten die zij aan de Verdragen ontlenuen, en dat dit besluit een handeling vormt waarbij de Raad de kennisgeving van het voornemen tot terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie heeft aanvaard. Zij wijzen er voorts op dat het bestreden besluit niet tot doel heeft ervoor te zorgen dat zij hun hoedanigheid van burgers van de Unie behouden en dat het terugtrekkingsproces nietig is bij gebreke van een grondwettelijke machtiging. Ten slotte benadrukken verzoekers dat het bij het Gerecht ingestelde beroep het enige doeltreffende rechtsmiddel voor de Unierechter is vóórdat zij hun hoedanigheid van burgers van de Unie op 29 maart 2019 onherroepelijk zullen verliezen.

De Raad verzoekt het Gerecht te oordelen dat het beroep niet-ontvankelijk is en dat de zaak dus niet ten gronde kan worden beoordeeld omdat het besluit niet kan worden aangevochten door een natuurlijke of rechtspersoon, en dat verzoekers geen procesbelang hebben en evenmin hoedanigheid om in rechte op te treden tegen dit besluit. Volgens de Raad heeft het bestreden besluit immers geen enkel gevolg voor de rechtspositie van verzoekers. Het vormt slechts een voorbereidende maatregel en het trekt gevolgen uit de kennisgeving door het Verenigd Koninkrijk van zijn voornemen tot terugtrekking uit de Unie. Pas op het einde van de in artikel 50 VEU¹ vastgelegde procedure kunnen de rechten van verzoekers worden aangetast.

In zijn arrest van vandaag gaat het Gerecht na of het door dertien Britse burgers ingestelde beroep tot nietigverklaring ontvankelijk is, met name of het gericht is tegen een besluit dat gevolgen heeft voor hun rechtspositie. Het Gerecht stelt vast dat de handeling niet tot verzoekers is gericht en herinnert bijgevolg aan de regel dat een beroep slechts ontvankelijk is indien de bestreden handeling minstens de verzoekers rechtstreeks raakt² en rechtstreekse gevolgen voor hun rechtspositie heeft. Het Gerecht merkt op dat **het besluit van de Raad dat machtiging verleent tot het openen van de brexit-onderhandelingen, weliswaar rechtsgevolgen teweegbrengt in de verhoudingen tussen de Unie en haar lidstaten alsmede tussen de instellingen van de**

¹ Volgens artikel 50 VEU kan elke lidstaat overeenkomstig zijn grondwettelijke bepalingen besluiten zich uit de Unie terug te trekken. De lidstaat die besluit zich terug te trekken, geeft kennis van zijn voornemen aan de Europese Raad. In het licht van de richtsnoeren van de Europese Raad sluit de Unie na onderhandelingen met deze staat een akkoord over de voorwaarden voor zijn terugtrekking, waarbij rekening wordt gehouden met het kader van de toekomstige betrekkingen van die staat met de Unie. Dit akkoord wordt namens de Unie gesloten door de Raad, die met gekwalificeerde meerderheid van stemmen besluit, na goedkeuring door het Europees Parlement.

² Artikel 263, vierde lid, VWEU.

Unie, in het bijzonder ten aanzien van de Commissie, die bij dit besluit wordt gemachtigd om de onderhandelingen met het oog op een akkoord met het Verenigd Koninkrijk te openen, maar geen rechtstreekse gevolgen heeft voor de rechtspositie van verzoekers.

Het Gerecht is namelijk van oordeel dat het besluit de rechtspositie van de Britse burgers die verblijven in een andere lidstaat dan het Verenigd Koninkrijk niet wijzigt, ongeacht of het hun rechtspositie op het ogenblik van het bestreden besluit betreft dan wel hun rechtspositie vanaf het tijdstip van de terugtrekking. Volgens het Gerecht voeren verzoekers dus ten onrechte aan dat zij rechtstreeks zijn geraakt, met name met betrekking tot hun hoedanigheid van burgers van de Unie en hun stemrecht bij de Europese en gemeenteraadsverkiezingen, hun recht op eerbiediging van hun privéleven en van hun familie- en gezinsleven, hun recht om gebruik te maken van het vrije verkeer, van de vrijheid om te verblijven en te werken, hun eigendomsrecht en hun rechten op sociale uitkeringen. Het Gerecht voegt daaraan toe dat, hoewel de rechtspositie van verzoekers, met name wat hun hoedanigheid van burgers van de Unie betreft, kan worden aangetast bij de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Unie, ongeacht of een terugtrekkingsakkoord kan worden gesloten of niet, deze eventuele aantasting van hun rechten – waarvan thans overigens noch de inhoud, noch de draagwijdte kan worden ingeschat – niet uit het bestreden besluit volgt.

Het Gerecht wijst er verder op dat in het bestreden besluit niets wordt besloten en dat dit besluit evenmin de kennisgeving van het voornemen tot terugtrekking van 29 maart 2017 goedkeurt of aanvaardt. Het Gerecht is dus van oordeel dat verzoekers ten onrechte aanvoeren dat het besluit een impliciet besluit bevat waarbij de Raad de kennisgeving van het voornemen tot terugtrekking van 29 maart 2017 aanvaardt, en dat het bestreden besluit het vertrek van het Verenigd Koninkrijk uit de Unie heeft vastgesteld.

Wat het behoud van de hoedanigheid van burgers van de Unie van verzoekers betreft, is het bestreden besluit slechts een voorbereidende handeling die niet kan vooruitlopen op de inhoud van een eventueel definitief akkoord, met name betreffende de werkingssfeer van eventuele bepalingen over het behoud van de status en de rechten van de Britse burgers in de Unie met 27 lidstaten, temeer daar het bestreden besluit niet tot doel heeft om die rechten te bepalen ingeval geen akkoord zou worden bereikt. Verzoekers kunnen dus niet beweren dat het bestreden besluit geen enkele zekerheid meebrengt over de rechten van geëxpatrieerde burgers van het Verenigd Koninkrijk.

Aangaande het argument dat geen grondwettelijke machtiging bestaat die zeker is en is gebaseerd op de stem van alle Britse burgers, merkt het Gerecht op dat met dit argument wordt beoogd, de wettigheid van het bestreden besluit aan te vechten. Volgens het Gerecht is dit argument niet relevant voor de ontvankelijkheid van het beroep omdat hiermee niet ter discussie wordt gesteld dat het bestreden besluit geen rechtstreekse gevolgen heeft voor de rechtspositie van verzoekers.

Aangaande het argument dat geen ander doeltreffend rechtsmiddel voor de Unierechter openstaat, wijst het Gerecht ten eerste erop dat het bestreden besluit dat ter beoordeling is voorgelegd, zich niet uitstrekt tot het mogelijke verlies van de status van burger van de Unie omdat het een voorbereidende handeling is ten aanzien van verzoekers. Ten tweede herinnert het Gerecht eraan dat het rechterlijk toezicht op de eerbiediging van de rechtsorde van de Unie niet alleen wordt verzekerd door het Hof van Justitie en het Gerecht van de Europese Unie, maar ook door de rechterlijke instanties van de lidstaten. De handeling waarbij het Verenigd Koninkrijk aan de Raad heeft kennisgegeven van zijn voornemen tot terugtrekking uit de Unie en het feit dat bepaalde Britse burgers niet hebben kunnen stemmen, hadden kunnen worden aangevochten voor een rechterlijke instantie van het Verenigd Koninkrijk. Wat voorts het argument van verzoekers betreft dat het bij het Gerecht ingestelde beroep het enige is dat hun recht op een doeltreffende rechterlijke bescherming kan waarborgen in geval van geschillen over het eventuele terugtrekkingsakkoord, omdat het Verenigd Koninkrijk kan menen niet gebonden te zijn door een beslissing van de Unierechter, benadrukt het Gerecht dat de ontvankelijkheid van hun beroep niet afhangt van de vraag of het Verenigd Koninkrijk zich gebonden zal achten door een beslissing van de Unierechter, maar van de voorwaarde dat het bestreden besluit rechtstreeks gevolgen heeft voor de rechtspositie van de verzoekers.

Het Gerecht verklaart het beroep dus niet-ontvankelijk aangezien het besluit van de Raad dat machtiging verleent tot het openen van de brexit-onderhandelingen, geen bindende rechtsgevolgen teweegbrengt die van dien aard zijn dat de belangen van verzoekers worden aangetast doordat hun rechtspositie aanmerkelijk wordt gewijzigd.

NOTA BENE: Tegen de beslissing van het Gerecht kan binnen een termijn van twee maanden vanaf de betekening ervan een tot rechtsvragen beperkte hogere voorziening worden ingesteld bij het Hof.

NOTA BENE: Het beroep tot nietigverklaring strekt tot nietigverklaring van met het recht van de Unie strijdige handelingen van de instellingen van de Unie. Onder bepaalde voorwaarden kunnen de lidstaten, de Europese instellingen en particulieren bij het Hof van Justitie of het Gerecht een beroep tot nietigverklaring instellen. Indien het beroep gegrond is, wordt de handeling nietig verklaard. De betrokken instelling moet in voorkomend geval voorzien in de door de nietigverklaring van de handeling ontstane leemte in de regelgeving.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Gerecht niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar via "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106